

**Tiesību socioloģijas jautājumi
un tiesību izpratne Pitirima Sorokina darbos**
*Questions of Legal Sociology and the Understanding of
Law in the Works of Pitirim Sorokin*

Mag. iur. Ieva Roze

LU Juridiskā fakultāte

Tiesību teorijas un vēstures zinātņu katedras lektore, doktorante

E-pats: leva.roze@lu.lv; tālr.: 67034563

Publikācija veltīta krievu-amerikāņu sociologam Pitirimam Sorokinam (*Питирим Александрович Сорочкин*, 1889–1968). Raksta autore pievēršas zinātnieka biogrāfijai, analizējot gan viņa dzīves laiku, kas saistīts ar Krieviju, gan viņa darbības t. s. Amerikas periodu. Autore secinājusi – lai arī neviens no Latvijas starpkaru perioda tiesību zinātniekiem tieši nav bijis P. Sorokina skolnieks, viņa zinātniskajiem uzskatiem ir pastarpināta saistība arī ar Latviju. Nozīmīgs ir fakts, ka no tiesību psiholoģiskās skolas pārstāvja Ļeva Petražicka (*Лев Иосифович Петражицкий*, 1867–1931) P. Sorokins pārņēmis un paplašinājis ideju par tiesību psiholoģisko dabu tiesību socioloģijas kontekstā.

Rakstā aplūkots arī P. Sorokina zinātniskais devums, kas nozīmīgs tiesību socioloģijas zinātnei. Publikācijā pētīti tādi tiesību socioloģijas jautājumi kā sociālās mobilitātes ietekme uz tiesiskā regulējuma veidošanos, secinot – lai arī sociālā mobilitāte palielina tiesiskā nihilisma veidošanās tendences sabiedrībā, tā ir skatāma arī pozitīvā aspektā. Rakstā aplūkotas lielu sociālu pārmaiņu, piemēram, revolūcijas, sekas tiesiskajā sistēmā, kā arī sabiedrības tiesiskajā apziņā. Jautājumā par revolūcijas būtību rakstā secināts, ka sabiedrībai daudz pieņemamāks (revolūcijai alternatīvs) pārmaiņu process ir norises, kas veicamas ar reformu palīdzību.

Atslēgvārdi: sociālā mobilitāte, migrācija, tiesiskā apziņa, tiesību nihilisms, revolūcija.